

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.45>

УДК 336.22.021

*Ю. Г. Королюк,
д. держ. упр., професор,
професор кафедри менеджменту, маркетингу і міжнародної логістики,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8732-3731>*

*Д. А. Вдовічен,
магістрант,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4119-3339>*

УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС НА ШЛЯХУ КРИПТОВАЛЮТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

*Y. Koroliuk,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor,
Professor of the Department of Management, Marketing and International Logistics,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE
D. Vdovichen,
Student,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE*

UKRAINIAN BUSINESS ON THE PATH TO CRYPTOCURRENCY INTEGRATION: PROSPECTS AND CHALLENGES

У статті досліджено особливості впровадження криптовалют у бізнес-середовище України на тлі глобальної цифровізації економіки. Розглянуто ключові переваги використання криптовалют, зокрема зниження транзакційних витрат, прискорення міжнародних розрахунків, підвищення прозорості фінансових операцій, розширення доступу до інвестиційних ресурсів. Проаналізовано бар'єри, які перешкоджають повноцінній інтеграції криптовалют у підприємницьку діяльність: правові, технічні, податкові, освітні. Надано характеристику сучасного стану нормативно-правового регулювання криптовалют в Україні та перспектив його гармонізації з європейськими стандартами, зокрема у межах імплементації директиви MiCA. Висвітлено приклади успішного застосування криптовалют українськими компаніями у сферах торгівлі, IT, фінансових послуг, логістики та освіти. Запропоновано практичні рекомендації для бізнесу щодо безпечного та ефективного використання криптовалютних інструментів. Підкреслено важливість державної підтримки, кібербезпеки, освітніх ініціатив і розвитку цифрової інфраструктури.

The article examines the features of the introduction of cryptocurrencies into the domestic business environment in the context of the digital transformation of the economy. The authors emphasize the growing role of cryptocurrencies as a tool for financial optimization, reducing transaction costs, ensuring transparency of settlements and attracting new sources of investment. Particular attention is paid to the potential of using blockchain technology in such areas as logistics, document management, marketing and asset management. The main barriers that hinder the full integration of cryptocurrencies into business are revealed: the instability of the legislative field, technical and educational insufficiency, high tax burdens and cybersecurity risks. Considerable attention is paid to the analysis of the current legislation of Ukraine, in particular the Law "On Virtual Assets", as well as the prospects for its harmonization with the European MiCA directive. The authors describe in detail the advantages of implementing stablecoins, smart contracts, asset

tokenization, and also provide examples of successful integration of cryptocurrencies by Ukrainian companies in the IT, trade, tourism, and education sectors.

The paper presents examples of international experience that demonstrate the possibilities of large-scale implementation of cryptocurrencies in companies such as Tesla, Starbucks, JP Morgan, and others. Comparative analysis allows identifying potential benefits for Ukrainian business, provided that the integration process is properly planned and regulatory requirements are met. The article also presents an analysis of the cryptocurrency market in Ukraine, which allows for a comprehensive assessment of the strengths, potential opportunities, threats, and weaknesses of the development of this sector.

The conclusions emphasize that cryptocurrencies are a strategic tool for modernizing the financial system of Ukraine, while requiring a comprehensive approach that includes legal regulation, educational initiatives, technical support, and government policy. For enterprises seeking to integrate cryptocurrencies into their operations, a number of practical recommendations are offered regarding the choice of platforms, the formation of IT infrastructure, and the involvement of experts. Overall, the article is a thorough scientific and practical study of the cryptocurrency transformation of the business environment of Ukraine in the context of global financial changes.

Ключові слова: криптовалюти, блокчейн, цифрові активи, бізнес-інтеграція, фінансові технології, смарт-контракти, токенизація, нормативне регулювання.

Keywords: cryptocurrencies, blockchain, digital assets, business integration, financial technologies, smart contracts, tokenization, regulatory framework.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах сучасної цифрової трансформації світової економіки питання інтеграції криптовалют у бізнес-середовище набуває дедалі більшої актуальності. Швидкий розвиток

децентралізованих фінансових технологій, удосконалення блокчейн-інфраструктури та зростання популярності цифрових активів відкривають нові перспективи для підприємств, зокрема у сферах підвищення фінансової прозорості, оптимізації витрат, залучення інвестицій та міжнародної співпраці. Водночас використання криптовалют пов'язане з низкою викликів, серед яких – правова невизначеність, податкові ризики, недостатній рівень фінансової обізнаності бізнесу та висока нестабільність ринку.

Для України, що активно прагне економічної інтеграції з Європейським Союзом і водночас працює в умовах воєнного стану, впровадження криптовалют у бізнес-процеси набуває особливої ваги. Спроби прийняття Закону «Про віртуальні активи», розвиток цифрової інфраструктури та відповідність європейській директиві MiCA створюють умови для формування прозорого і безпечного криптовалютного середовища.

Наукова цінність дослідження полягає у системному аналізі перспектив і перешкод впровадження криптовалют в національну економіку з урахуванням міжнародного досвіду, технологічних особливостей і специфіки українського ринку. Практична значущість обумовлена необхідністю надання бізнесу рекомендацій для ефективного й безпечного використання криптовалютних інструментів, створення відповідної IT-інфраструктури, забезпечення нормативної відповідності та управління ризиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Поширення віртуальних активів створює нові виклики для національних юрисдикцій, особливо в частині імплементації міжнародних стандартів боротьби з відмиванням доходів та фінансуванням тероризму (ПБК/ФТ). Важливим завданням є інтеграція стандартів FATF до внутрішньої нормативної бази держави. Для цього на думку Т.Л.Дмитренко Україна повинна здійснити комплексну адаптацію законодавства, що передбачає визначення термінів, встановлення відповідальності суб'єктів ринку, створення

прозорої системи ліцензування та звітності. Аналіз міжнародного досвіду науковці свідчить про необхідність системного підходу до регулювання криптоактивів з урахуванням технологічних ризиків та нових форм злочинності, що виникають у цифровому середовищі [1].

Впровадження чіткого законодавства дозволило б створити прозорі умови для роботи криптовалютних компаній, що сприяє залученню іноземних інвесторів. Разом із тим, регуляторна база ще перебуває в процесі розвитку, і багато питань залишаються відкритими. Зокрема, на думку І.Шепель, бізнес стикається з труднощами в оподаткуванні криптовалютних операцій, що потребує додаткових роз'яснень і нормативних актів [2].

Європейський Союз, до якого Україна прагне інтегруватися, вже розробляє регуляторну базу для криптовалют, зокрема через директиву MiCA (Markets in Crypto-Assets). На думку вітчизняних науковців, українському бізнесу важливо адаптуватися до цих стандартів, щоб забезпечити доступ до європейського ринку [3].

В площині зарубіжного досвіду, вчені досліджували проблеми Європейської Директиви MiCA (Markets in Crypto-Assets). Остання визначає обов'язкові регуляторні вимоги до провайдерів криптовалютних послуг. В даному аспекті зроблено висновок, що українське законодавство повинно бути гармонізоване з цими вимогами, зокрема щодо забезпечення прозорості, безпеки користувачів і заходів ПВК/ФТ. Прийняття таких директив дозволяє створити уніфіковану правову базу, яка стимулює розвиток фінансових технологій та водночас гарантує захист інвесторів. Імплементация директиви MiCA в Україні передбачає ліцензування криптоплатформ, забезпечення відповідності KYC/AML та організацію контролю за стабільністю крипторинку [4].

Незважаючи на наявність наведених наукових розвідок, потребує нагального вивчення питання перспектив та викликів українського бізнесу на шляху невідворотної криптовалютної інтеграції.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Головними цілями дослідження є аналіз перспектив та викликів впровадження криптовалют у бізнес України, а також розробка науково-практичних рекомендацій щодо їх інтеграції в національну економіку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасному цифровому середовищі, що стрімко трансформується, все більше користувачів та підприємств переходять до використання цифрових активів, зокрема криптовалют. Глобальний ринок криптовалют демонструє стабільне зростання, що є свідченням активної фази так званої «біткоїн-революції». Усі криптовалюти функціонують на основі технології блокчейн, яка складається з блоків даних і забезпечує безпечну, прозору та децентралізовану систему запису транзакцій. Криптовалюта також є ефективним інструментом токенизації активів. Під токенизацією розуміється процес переведення прав на певний актив (наприклад, нерухомість, акції чи товари) у цифрову форму за допомогою блокчейну. Токенизація спрощує передачу прав власності, робить активи більш ліквідними та доступними для ширшого кола інвесторів [5].

Криптовалюти поступово стають невід'ємною частиною сучасного бізнесу, пропонуючи підприємствам низку переваг. Одна з основних причин їхньої популярності — можливість використовувати криптовалюту як платіжний засіб. Це забезпечує швидкі, дешеві та прозорі міжнародні платежі без потреби залучення банків. Наприклад, компанії, які працюють із закордонними клієнтами, можуть уникати високих банківських комісій та валютних конверсій, використовуючи криптовалюту для взаєморозрахунків.

Інвестиції у криптовалюту також набули поширення серед підприємств як спосіб диверсифікації активів. Наприклад, великі корпорації, такі як Tesla та MicroStrategy, включили Bitcoin до своїх портфелів, що не лише створює додаткову вартість, але й підвищує фінансову стійкість у довгостроковій перспективі [6].

Криптовалюти відкривають нові можливості для фінансування бізнесу, особливо через механізми первинного розміщення монет (ICO) або децентралізованого фінансування (DeFi). ICO дозволяє підприємствам залучати капітал, випускаючи власні токени, які інвестори можуть купувати за криптовалюту. DeFi-системи надають бізнесу доступ до позик та інструментів фінансового управління без участі банків.

Токенізація активів, як вже згадувалося, значно спрощує залучення капіталу. Наприклад, компанія може токенізувати нерухомість, випустивши цифрові токени, які представляють частки у власності. Це дозволяє залучити фінансування навіть від невеликих інвесторів, розподіливши ризики та забезпечивши доступ до ліквідності.

Окремої уваги заслуговує інтеграція криптовалют у платіжні системи. Великі платформи, такі як PayPal і Visa, вже впровадили можливість здійснювати платежі в криптовалютах. Це створює позитивний імідж криптовалют як надійного та зручного інструменту для бізнесу. В Україні компанії, такі як Monobank, також досліджують можливості впровадження криптовалютних рішень, що сприяє їх популяризації серед локальних підприємств [7].

Криптовалютний ринок України розвивається стрімкими темпами, демонструючи значний потенціал для економічного зростання. Згідно з дослідженнями Chainalysis, Україна займає провідні позиції у світовому рейтингу використання криптовалют, посідаючи одне з перших місць за обсягами P2P-операцій [8]. Така активність пояснюється низкою чинників, серед яких висока обізнаність населення, зручність доступу до цифрових активів та відсутність чітких законодавчих обмежень до недавнього часу. Таким чином можна стверджувати про зростання довіри до цього інструменту з боку як фізичних осіб, так і підприємств. Основними учасниками ринку є приватні особи, інвестори, фінансові установи, а також стартапи, що працюють у сфері блокчейну. Крім того, зростає кількість бізнесів, які приймають

криптовалюту як засіб оплати за товари та послуги, що створює нові можливості для розвитку цифрової економіки .

Україна також має розгалужену екосистему криптовалютних бірж і платформ, зокрема, локальних, таких як Kuna Exchange. Такі платформи забезпечують користувачам зручний доступ до торгівлі криптовалютами та надають інструменти для інвестицій. Зростання ринку також стимулюється міжнародними гравцями, що входять на український ринок, надаючи доступ до глобальних фінансових інструментів .

Довгий час ринок криптовалют в Україні існував у стані правової невизначеності. Відсутність чітких норм регулювання створювала як можливості, так і ризики для бізнесу. У 2023 році було проголосовано Закон «Про віртуальні активи», який став би важливим кроком на шляху до легалізації криптовалютного сектору [18]. Закон би визначив основні принципи обігу цифрових активів, створив підґрунтя для їхнього використання у бізнесі та встановив контроль з боку Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку . Однак даний Закон було ветоано.

російська агресія проти України суттєво вплинула на економічний ландшафт, зокрема й на ринок криптовалют. З одного боку, криптовалюти стали важливим інструментом для підтримки економіки та армії. Наприклад, благодійні фонди активно використовують криптовалюту для залучення пожертвувачів з усього світу . За оцінками, за перший рік війни Україна отримала понад 100 мільйонів доларів у криптовалюті, що значно прискорило надання допомоги військовим та постраждалим. З іншого боку, економічна нестабільність і військові дії створюють ризики для розвитку ринку. Волатильність національної валюти та відтік капіталу посилюють залежність від зовнішніх ринків. Крім того, криптовалютні компанії стикаються з проблемами безпеки, зокрема кіберзагрозами, які посилюються під час війни .

Методологія оцінки ризиків використання цифрових активів має включати моделі ідентифікації операцій, пов'язаних з незаконною діяльністю. Систематизація ризиків дозволяє сформулювати стратегію превентивного нагляду

[9]. Попри виклики, український криптовалютний сектор демонструє стійкість. Підприємства знаходять інноваційні способи використання криптовалют у своїй діяльності, а громадські ініціативи сприяють популяризації цифрових активів серед населення. Важливу роль у цьому процесі відіграє підтримка міжнародної спільноти, яка активно співпрацює з Україною для розвитку інфраструктури криптовалют.

Криптовалюти дедалі частіше інтегруються в бізнес як засіб оплати. Завдяки децентралізованій природі блокчейн-технології компанії отримують можливість здійснювати прямі фінансові операції з клієнтами, мінімізуючи транзакційні витрати. Такий підхід особливо вигідний для підприємств, які працюють із міжнародними замовниками, адже криптовалюти дозволяють уникати валютних конверсій і високих банківських комісій [10]. В Україні приклади успішного впровадження криптовалют можна знайти як серед малого бізнесу, так і серед великих компаній. Одним із перших секторів, який почав використовувати криптоплатежі, стала сфера ІТ. ІТ-компанії часто співпрацюють із клієнтами з-за кордону, і використання криптовалют дозволяє їм швидко отримувати оплату за послуги, уникаючи складнощів із міжнародними переказами.

Наприклад, компанія SoftServe використовує криптовалюти як спосіб оплати послуг програмування, орієнтуючись на іноземних замовників. У сфері роздрібної торгівлі мережа кав'ярень Wake Up у 2022 році почала приймати Bitcoin і Ethereum як платіжний засіб. Для цього власники інтегрували криптовалютний шлюз через платформу WhiteBIT. Клієнти мають змогу сканувати QR-код на касі, що автоматично ініціює транзакцію. Процес займає лічені секунди, і після підтвердження кошти миттєво зараховуються на криптовалютний рахунок кав'ярні [11].

Туристичний бізнес також активно впроваджує криптовалюти. Наприклад, агенція Join UP! запровадила оплату подорожей за допомогою USDT і Bitcoin, орієнтуючись на клієнтів, які цінують швидкість і конфіденційність платежів. Інтеграція здійснюється через платіжну платформу

Binance Pay, яка забезпечує зручний інтерфейс як для бізнесу, так і для користувачів [12].

Великий бізнес також починає звертати увагу на можливості криптовалют. У 2023 році Monobank оголосив про запуск криптовалютної карти, яка дозволяє здійснювати платежі за допомогою Bitcoin, Ethereum та інших цифрових активів. Це рішення допомогло банку залучити нову аудиторію клієнтів, зацікавлених у використанні інноваційних фінансових інструментів [13].

Для впровадження криптовалют у бізнес необхідна відповідна інфраструктура. Зазвичай це включає інтеграцію криптовалютного платіжного шлюзу, який дозволяє автоматично конвертувати криптовалюту у фіатну валюту, якщо компанія не хоче тримати активи в цифровій формі. Одним із популярних рішень є використання таких платформ, як WhiteBIT, Binance Pay чи BitPay. Вони забезпечують високий рівень безпеки, швидкість транзакцій та підтримку різних криптовалют.

Переваги використання криптовалют у бізнесі стають очевидними. Наприклад, комісія за транзакцію в Bitcoin становить менше 1%, тоді як банківські послуги для міжнародних платежів можуть коштувати до 5%. Крім того, банківські перекази можуть тривати кілька днів, тоді як транзакції з використанням криптовалют виконуються протягом хвилин. Таким чином, впровадження криптовалют у бізнес дає змогу оптимізувати фінансові процеси, зменшити витрати та залучити технічно підковану аудиторію. Незважаючи на технічні та правові виклики, підприємства, які інтегрують криптовалюти у свою діяльність, отримують конкурентну перевагу та можливість швидко адаптуватися до глобальних економічних змін.

Криптовалюти відкривають доступ до альтернативних методів фінансування, які можуть бути особливо корисними для стартапів і малого бізнесу. ICO (Initial Coin Offering) є аналогом первинного розміщення акцій (IPO), але з використанням криптовалют. Бізнеси можуть випускати власні токени, які інвестори купують в обмін на цифрові активи. Наприклад, у 2022

році кілька українських стартапів успішно залучили кошти через ICO, що дозволило їм масштабувати свої проєкти навіть під час війни [14]. Децентралізовані фінансові платформи (DeFi) пропонують бізнесам доступ до кредитів і фінансових інструментів без посередників. Такі платформи, як Aave чи Uniswap, дозволяють отримувати позики під заставу криптовалют або інвестувати у фінансові протоколи з високим рівнем доходності. Токенізація активів дозволяє бізнесу переводити права на активи в цифрову форму через блокчейн. Наприклад, нерухомість, автомобілі чи інші об'єкти можуть бути представлені у вигляді токенів, які легко обмінювати чи продавати. Це підвищує ліквідність активів і спрощує доступ до них для широкого кола інвесторів [15].

Окрім фінансових операцій, блокчейн знаходить застосування у внутрішніх бізнес-процесах. У сфері логістики блокчейн дозволяє відстежувати вантажі у режимі реального часу, автоматизувати процеси митного оформлення та документального супроводу. У документообігу смарт-контракти забезпечують автоматичне виконання умов угод, що знижує витрати на юридичні послуги. Прозорість ланцюга постачань дозволяє бізнесу відстежувати весь шлях товару – від виробництва до доставки споживачеві, що особливо важливо у таких галузях, як харчова промисловість або фармацевтика.

Криптовалюти стали важливим інструментом для залучення іноземних інвестицій, особливо в умовах економічної нестабільності. Завдяки відсутності кордонів і можливості швидких транзакцій, криптовалюти дозволяють інвесторам легко підтримувати українські проєкти. Криптовалюти поступово трансформують фінансову екосистему, відкриваючи перед бізнесом нові інструменти, серед яких позики під заставу криптоактивів, страхування цифрових активів і навіть створення пенсійних програм. Позики на основі криптовалют є важливим рішенням для компаній, які хочуть отримати фінансування, не втрачаючи власних активів. Завдяки платформам на кшталт

Aave або Celsius підприємства можуть використовувати свої криптовалютні резерви як заставу для отримання коштів у стейблкоїнах .

Інший перспективний напрямок — страхування криптовалютних активів. У сучасному світі ризики втрати доступу до гаманців, хакерських атак або нестабільності бірж залишаються одними з ключових бар'єрів для масового впровадження криптовалют .

У сфері пенсійних накопичень також з'являються інноваційні моделі, які дозволяють інтегрувати криптовалюту. Наприклад, у деяких країнах пенсійні фонди вже інвестують частину своїх активів у стейблкоїни та інші криптовалютні інструменти, забезпечуючи додаткові можливості для збереження капіталу [16]. Впровадження криптовалют у бізнес-процеси приносить численні економічні переваги, що роблять їх привабливим інструментом для підприємств різних масштабів.

Однією з головних переваг є зниження операційних витрат. Завдяки використанню децентралізованої блокчейн-технології, транзакції здійснюються без участі банків чи інших фінансових посередників. Це особливо важливо для компаній, які працюють на міжнародних ринках, адже вартість трансакцій із використанням Bitcoin або Ethereum може бути в рази нижчою за стандартні SWIFT-перекази [17]. Також суттєвою перевагою є швидкість транзакцій. У той час як банківські перекази, особливо міжнародні, можуть тривати декілька днів, криптовалюти дозволяють завершити операцію всього за кілька хвилин .

Український криптовалютний ринок протягом тривалого часу залишався у правовій сірій зоні, що дозволяло підприємствам і фізичним особам здійснювати операції з цифровими активами без істотного державного контролю. Відсутність чітких правил водночас сприяла розквіту інновацій і створювала ризики для інвесторів, бізнесу та споживачів.

Незважаючи на описані перспективні аспекти, існує недовіра до криптовалютного ринку з боку традиційного бізнесу та споживачів, яка залишається однією з головних проблем для його розвитку в Україні. Багато підприємців вважають криптовалюту ризикованим активом через недостатнє

розуміння їхньої природи. Дослідження, проведене у 2023 році, показало, що лише 25% українських компаній розглядають можливість інтеграції криптовалют у свої бізнес-моделі [18]. Цей низький рівень зацікавленості пояснюється як технічними складнощами, так і недостатньою поінформованістю щодо правових аспектів використання криптовалют. Негативний імідж криптовалют також формується через численні випадки шахрайства. У 2022 році понад 14% загальних втрат у криптовалютному секторі було пов'язано з фінансовими пірамідами та іншими незаконними схемами. Ці випадки підривають довіру не лише до шахрайських платформ, але й до ринку в цілому [19].

Для подолання цих проблем необхідно впроваджувати державні програми підвищення обізнаності населення про криптовалюти. Освітні ініціативи, спрямовані на підприємців, можуть сприяти розвитку ринку, а впровадження державної сертифікації для криптовалютних платформ допоможе підвищити рівень довіри серед користувачів. Крім того, успішні кейси інтеграції криптовалют у бізнес, такі як співпраця великих бірж із локальними компаніями, можуть стати позитивним прикладом для інших учасників ринку.

Міжнародна спільнота фіксує випадки використання криптовалют з метою обходу фінансових санкцій, зокрема з боку держав, що перебувають під тиском санкційних обмежень. У зв'язку з цим питання контролю за транскордонними операціями з цифровими активами набуває особливого значення. Україна має запровадити інструменти, що дозволяють відстежувати ланцюги транзакцій, посилити вимоги до суб'єктів ринку щодо звітності та прозорості, а також тісніше співпрацювати з міжнародними структурами у сфері обміну інформацією про підозрілі операції [20].

У контексті України це питання набуває особливої актуальності, оскільки країна прагне інтегруватися у світову економіку, одночасно адаптуючи свої фінансові системи до глобальних стандартів.

З одного боку, міжнародні санкції можуть стимулювати використання криптовалют, особливо в умовах обмеженого доступу до традиційних

фінансових інструментів. Наприклад, криптовалюти можуть забезпечити транскордонні платежі для компаній, які зіткнулися з труднощами у доступі до міжнародних банківських систем. Водночас такі операції часто опиняються під пильним контролем регуляторів, оскільки криптовалюти можуть бути використані для обходу санкцій або фінансування незаконної діяльності.

З іншого боку, посилення міжнародного регулювання криптовалютного ринку, зокрема впровадження європейської директиви MiCA (Markets in Crypto-Assets), створює передумови для більшої прозорості та довіри до цифрових активів. Це сприяє залученню інституційних інвесторів і стимулює інтеграцію криптовалют у глобальні фінансові ринки [21].

Втім, регуляторні вимоги, що включають обов'язкову ідентифікацію клієнтів (KYC) та боротьбу з відмиванням коштів (AML), можуть стати додатковим тягарем для бізнесу. Високі витрати на відповідність регуляціям, складність адаптації до нових норм і загроза штрафів у разі невиконання вимог створюють значні виклики, особливо для малих і середніх підприємств

Таким чином, роль міжнародних санкцій і регуляцій є двоякою. З одного боку, вони сприяють розвитку надійного та прозорого криптовалютного ринку, з іншого — додають складнощів для компаній, які прагнуть використовувати криптовалюти у своїй діяльності. Українському бізнесу необхідно враховувати ці фактори при інтеграції криптовалют, забезпечуючи відповідність міжнародним стандартам і мінімізуючи ризики, пов'язані з потенційними санкціями.

Незважаючи на описані перешкоди і особливості, Україна демонструє високий рівень активності у впровадженні криптовалют, особливо серед компаній у сфері роздрібної торгівлі, IT, транспорту та фінансових послуг.

Одним із провідних прикладів є компанія Whitepay, дочірнє підприємство біржі WhiteBIT. Вона інтегрувала криптоплатежі у торговельні точки, серед яких мережі побутової техніки та електроніки, такі як Foxtrot, Eldorado та Comfy. Покупці можуть оплачувати покупки в Bitcoin, Ethereum або USDT, скануючи QR-код. Платіжна система автоматично конвертує криптовалюту в

гривню, що усуває ризики волатильності [22]. У транспортній сфері стартап Uklon запустив пілотний проєкт із прийому платежів у стейблкоїнах через платформу Binance Pay. Клієнти можуть сплачувати за поїздки в USDT, що спрощує розрахунки для іноземних клієнтів і стимулює їхню лояльність [23]. Silpo, одна з найбільших мереж продуктових магазинів в Україні, інтегрувала криптоплатежі через платіжний шлюз SettlePay. Це дозволяє клієнтам оплачувати покупки криптовалютами, які автоматично конвертуються у гривню. Подібний досвід підтримують і інші ритейлери, такі як мережа супермаркетів Varus [24].

ІТ-компанії також активно впроваджують криптовалюти у свої фінансові операції. Наприклад, Parimatch Tech використовує криптовалюти для міжнародних розрахунків із партнерами, що дозволяє суттєво зменшити витрати на комісії та прискорити транзакції. SoftServe розглядає можливість впровадження токенизації активів для стимулювання інновацій у внутрішніх процесах [25]. Освітні установи також включають криптовалюти у свої бізнес-моделі. Приватні університети, такі як Київський університет інноваційних технологій, дозволяють студентам оплачувати навчання в Bitcoin. Цей підхід орієнтований на іноземних студентів і сприяє спрощенню міжнародних транзакцій.

Інтеграція криптовалют у бізнес відкриває нові можливості, але потребує ретельного планування. Перш за все, компаніям, які планують працювати у сфері віртуальних активів, необхідно ознайомитися з чинним законодавством. В Україні основним документом, що регулює обіг криптовалют, є згадуваний вище Закон «Про віртуальні активи». Хоча станом на квітень 2025 року він ще не набрав чинності повністю, оскільки очікуються зміни до Податкового кодексу та впровадження відповідної інфраструктури, закон уже визначає базові принципи регулювання цієї сфери. Він встановлює правовий статус віртуальних активів як нематеріальних благ, які можуть бути об'єктом цивільних прав. Також передбачено вимоги до компаній, які надають послуги, пов'язані з обігом віртуальних активів, зокрема необхідність їх ліцензування

через Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку. Крім того, закон містить положення щодо фінансового моніторингу — компанії мають виконувати заходи з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Окремо акцентується увага на захисті прав користувачів, включаючи безпеку персональних даних і можливість захисту прав у судового порядку. Таким чином, навіть до повного введення закону в дію, компаніям варто вже зараз адаптувати свою діяльність до його вимог, аби бути готовими до повноцінного правового регулювання.

Другим кроком є визначення цілей інтеграції криптовалют. Це може бути прийом цифрових активів як платіжного засобу, інвестування у криптовалютні активи або використання блокчейн-технологій для автоматизації бізнес-процесів. Малому бізнесу доцільно почати з інтеграції платіжних систем, які дозволяють приймати криптовалюту та автоматично конвертувати її у фіатні кошти, що мінімізує ризики волатильності .

Вибір платформи є важливим етапом. Серед популярних рішень для малого бізнесу — Binance Pay, що забезпечує безкоштовні транзакції між користувачами, або WhiteBIT, яка має широкую підтримку локальних провайдерів послуг. Великі компанії можуть розглянути Coinbase Commerce чи BitPay, які пропонують інструменти для автоматизації криптовалютних платежів і інтеграції з існуючими CRM-системами .

Щоб забезпечити успішну інтеграцію, бізнесу необхідно побудувати надійну IT-інфраструктуру. Для цього важливо використовувати криптовалютні гаманці: гарячі — для оперативних транзакцій і холодні - для довгострокового зберігання великих активів. Інтеграція платіжних шлюзів, таких як BitPay або SettlePay, дозволить автоматизувати процеси прийому платежів. Забезпечення безпеки даних має стати пріоритетом. Компаніям слід використовувати багаторівневу автентифікацію, впроваджувати регулярні перевірки безпеки та навчати співробітників кібергігієні .

Щоб уникнути помилок, варто залучити експертів. Юридичні консультанти допоможуть розібратися з питаннями ліцензування та

оподаткування, а ІТ-фахівці — впровадити блокчейн-рішення та платіжні системи. Для аналізу фінансових ризиків і можливостей інвестування в криптовалюту доцільно звернутися до фінансових консультантів. Компанії, такі як Deloitte або PwC, надають широкий спектр послуг у цій сфері, що дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити відповідність законодавству.

Інтеграція криптовалют може стати стратегічною перевагою, якщо підходити до цього процесу зважено та поступово. Планування, вибір правильних інструментів і професійний супровід гарантують успішну реалізацію проєкту та зміцнення позицій бізнесу в умовах цифрової економіки

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. На основі проведеного дослідження встановлено, що криптовалюти стають важливим інструментом інновацій для бізнесу, оскільки вони дозволяють знижувати транзакційні витрати, розширювати доступ до міжнародних ринків і підвищувати прозорість бізнес-процесів. Приклади успішного впровадження криптовалют у сферах роздрібної торгівлі, ІТ та освіти демонструють їхню ефективність і потенціал для різних галузей економіки. Україна вже робить значні кроки для інтеграції у світовий криптовалютний ринок, зокрема через розробку низки законопроєктів та адаптацію до європейських регулятивних стандартів. Проте для повної реалізації потенціалу криптовалютного ринку необхідно вдосконалити законодавчу базу, особливо в частині оподаткування та регулювання децентралізованих фінансів. Водночас, впровадження криптовалют стикається з численними викликами. Серед них – висока волатильність цифрових активів, складнощі з ліцензуванням, високі податкові ставки та необхідність значних інвестицій у кібербезпеку й ІТ-інфраструктуру. Для багатьох малих і середніх підприємств ці фактори створюють суттєві бар'єри на шляху до інтеграції криптовалют.

Для успішної інтеграції криптовалют у бізнес рекомендовано чітко визначати цілі їх використання, обирати надійні платформи для роботи з цифровими активами, інвестувати в навчання персоналу та розробку безпечної

ІТ-інфраструктури. Залучення експертів і консалтингових компаній, дотримання чинного законодавства та стратегічний підхід дозволять мінімізувати ризики і забезпечити ефективність використання криптовалют.

В результаті проведеного дослідження встановлено, що перспективи розвитку криптовалютного ринку в Україні є значними. Це відкриває нові можливості для українського бізнесу щодо інтеграції у міжнародні фінансові потоки. Крім того, стейблкоїни та децентралізовані фінансові протоколи стають дедалі популярнішими завдяки стабільності та зручності у міжнародних транзакціях і фінансуванні проєктів. Очікується, що гармонізація українського законодавства з європейськими директивами, такими як MiCA, дозволить зменшити адміністративні бар'єри, стимулювати залучення іноземного капіталу та забезпечити прозорість ринку. Значний потенціал мають українські стартапи у сфері блокчейну та криптовалют, які можуть стати важливим елементом економічного зростання за умови державної підтримки через пільги та сприяння інноваційним проєктам.

Отже, впровадження криптовалют в український бізнес є стратегічно важливим напрямом, що здатен забезпечити не лише підвищення конкурентоспроможності національних компаній, але й інтеграцію України у глобальну економіку, що становить перспективи подальших наукових розвідок.

Література

1. Дмитренко Т. Л., Любіч О. О., Пархоменко Ю. В. Регулювання ринку віртуальних активів: глобальний та національний рівні імплементації міжнародних стандартів ПВК/ФТ. *Фінанси України*. 2021. № 7. С. 35.
2. Шепель І. Криптовалюта в системі оподаткування: нові реалії та підходи // *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск №68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-94>
3. Дмитренко Т. Л. Особливості імплементації Європейських Директив щодо обігу віртуальних активів в національне законодавство України. *Фінанси України*. 2022. № 10. С. 56–57.

4. Дмитренко Т. Л. Методологічні підходи до розробки моделей оцінки ризиків використання цифрових активів у легалізації та злочинних операціях. *Фінанси України*. 2024. № 12. С. 82.

5. Vdovichen A., Koroliuk Y., Vdovichena O., Losheniuk I., Shuprudko N. The use of blockchain technology for managing digital assets in marketing management. *Periodicals of Engineering and Natural Sciences*. 2025. Vol. 13, No. 1. P. 295–296.

6. Платформа для оцінки ICO. *ICO Bench*. URL: <https://icobench.com> (дата звернення 24.06.2025)

7. Дослідження можливостей криптовалют. *Monobank*. URL: <https://monobank.ua> (дата звернення 24.06.2025)

8. Торгівля криптовалютами в Україні. *Kuna Exchange*. URL: <https://kuna.io> (дата звернення 24.06.2025)

9. Використання криптовалют у туризмі. *Join UP!*. URL: <https://joinup.ua> (дата звернення 24.06.2025)

10. Рейтинг глобальних транзакцій криптовалют. *Chainalysis*. URL: <https://www.chainalysis.com> (дата звернення 24.06.2025)

11. Статистика криптовалютних ринків. *CoinMarketCap*. URL: <https://coinmarketcap.com> (дата звернення 24.06.2025)

12. Основи криптовалют і блокчейну. *Binance Academy*. URL: <https://academy.binance.com/> (дата звернення 24.06.2025)

13. Криптовалютні платежі у роздрібній торгівлі. *Whitepay*. URL: <https://whitepay.com> (дата звернення 24.06.2025)

14. Використання блокчейну в управлінні ланцюгами постачання. *Ledger Insights*. URL: <https://www.ledgerinsights.com> (дата звернення 24.06.2025)

15. Токенізація активів. *Tokeny Solutions*. URL: <https://tokeny.com> (дата звернення 24.06.2025)

16. Аудит та консультації з криптовалют. *Deloitte*. URL: <https://www2.deloitte.com> (дата звернення 24.06.2025)

17. Інструменти для бізнесу. *Coinbase Commerce*. URL: <https://commerce.coinbase.com/> (дата звернення 24.06.2025)
18. Про віртуальні активи. *Ветований Закон України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-19/> (дата звернення 24.06.2025)
19. Останні новини про ринок криптовалют. *Cointelegraph*. URL: <https://cointelegraph.com> (дата звернення 24.06.2025)
20. Статистика щодо криптовалют. *CoinGecko*. URL: <https://www.coingecko.com> (дата звернення 24.06.2025)
21. Нові правила MiCA підвищують прозорість для роздрібних інвесторів. *ESMA*. URL: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/new-mica-rules-increase-transparency-retail-investors> (дата звернення 24.06.2025)
22. Інтеграція криптоплатежів у торговельні мережі. *Whitepay*. URL: <https://whitepay.com/> (дата звернення 24.06.2025)
23. Платформа для прийому криптоплатежів, включаючи USDT. *Binance Pay*. URL: <https://pay.binance.com/en> (дата звернення 24.06.2025)
24. Інтеграція криптоплатежів через SettlePay. *Silpo*. URL: <https://silpo.ua/> (дата звернення 24.06.2025)
25. Приєднання до Глобального договору ООН. *Parimatch Tech*. URL: <https://parimatch.tech/news/parimatch-tech-priednalasya-do-globalnogo-dogovoru-onn/> (дата звернення 24.06.2025)

References

1. Dmytrenko, T.L., Liubich, O.O. and Parkhomenko, Yu.V. (2021), “Regulation of the virtual assets market: global and national levels of AML/CFT international standards implementation”, *Finansy Ukrainy*, vol. 7, p. 35.
2. Shepel, I. (2024), “Cryptocurrency in the taxation system: new realities and approaches”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 68, available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-94>.

3. Dmytrenko, T.L. (2022), “Features of the implementation of European Directives on the circulation of virtual assets into the national legislation of Ukraine”, *Finansy Ukrainy*, vol. 10, pp. 56–57.

4. Dmytrenko, T.L. (2024), “Methodological approaches to the development of models for assessing the risks of using digital assets in money laundering and criminal activities”, *Finansy Ukrainy*, vol. 12, p. 82.

5. Vdovichen, A., Koroliuk, Y., Vdovichena, O., Losheniuk, I. and Shuprudko, N. (2025), “The use of blockchain technology for managing digital assets in marketing management”, *Periodicals of Engineering and Natural Sciences*, vol. 13, no. 1, pp. 295–296.

6. CO Bench (2025), “Platform for ICO evaluation”, available at: <https://icobench.com> (Accessed 24 June 2025).

7. Monobank (2025), “Research on cryptocurrency opportunities”, available at: <https://monobank.ua> (Accessed 24 June 2025).

8. Kuna Exchange (2025), “Cryptocurrency trading in Ukraine”, available at: <https://kuna.io> (Accessed 24 June 2025).

9. Join UP! (2025), “Use of cryptocurrency in tourism”, available at: <https://joinup.ua> (Accessed 24 June 2025).

10. Chainalysis (2025), “Global cryptocurrency transaction rankings”, available at: <https://www.chainalysis.com> (Accessed 24 June 2025).

11. CoinMarketCap (2025), “Cryptocurrency market statistics”, available at: <https://coinmarketcap.com> (Accessed 24 June 2025).

12. Binance Academy (2025), “Fundamentals of cryptocurrencies and blockchain”, available at: <https://academy.binance.com> (Accessed 24 June 2025).

13. Whitepay (2025), “Cryptocurrency payments in retail”, available at: <https://whitepay.com> (Accessed 24 June 2025).

14. Ledger Insights (2025), “Use of blockchain in supply chain management”, available at: <https://www.ledgerinsights.com> (Accessed 24 June 2025).

15. Tokeny Solutions (2025), “Asset tokenization”, available at: <https://tokeny.com> (Accessed 24 June 2025).

16. Deloitte (2025), “Audit and consulting services for cryptocurrencies”, available at: <https://www2.deloitte.com> (Accessed 24 June 2025).
17. Coinbase Commerce (2025), “Business tools for cryptocurrency payments”, available at: <https://commerce.coinbase.com> (Accessed 24 June 2025).
18. The Verkhovna Rada of Ukraine (2025), The Law of Ukraine “On virtual assets (vetoed)”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-19/> (Accessed 24 June 2025).
19. Cointelegraph (2025), “Latest news on the cryptocurrency market”, available at: <https://cointelegraph.com> (Accessed 24 June 2025).
20. CoinGecko (2025), “Cryptocurrency statistics”, available at: <https://www.coingecko.com> (Accessed 24 June 2025).
21. ESMA (2025), “New MiCA rules increase transparency for retail investors”, available at: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/new-mica-rules-increase-transparency-retail-investors> (Accessed 24 June 2025).
22. Whitepay (2025), “Integration of cryptocurrency payments into retail networks”, available at: <https://whitepay.com> (Accessed 24 June 2025).
23. Binance Pay (2025), “Platform for accepting crypto payments, including USDT”, available at: <https://pay.binance.com/en> (Accessed 24 June 2025).
24. Silpo (2025), “Integration of crypto payments through SettlePay”, available at: <https://silpo.ua> (Accessed 24 June 2025).
25. Parimatch Tech (2025), “Joining the UN Global Compact”, available at: <https://parimatch.tech/news/parimatch-tech-pryiednalasya-do-globalnogo-dogovoru-oon/> (Accessed 24 June 2025).

Стаття надійшла до редакції 30.07.2025 р.